

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :

pe un an 8 coroane
 „ 1/2 „ 4 „
 „ 1/4 „ 2 „
 Prețul unui număr . . . 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdiz.
 Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

Crimă și pedeapsă.

Cutare Casină e săracă. Pentru adunarea sumelor de lipsă se pune în localul Casinei o cutie. Inimi nobile contribuie. Care cum poate și cum îl trage inima. O mână sacrilegă se atinge de conținutul cutiei. Se pune pază. Cutare individ e suspicios. El îmbracă haina naționalismului. Pe toți cei de altă părere și *cu alte mâni* îi declară de *trădători* de neam, iar el în ochii *prietenilor* se trece de naționalist intransigent și . . . om cinstit, român bun.

Soțul se simte fericit în sînul familiei sale. Nu e traiu prea domnesc, dar e pacea aducătoare de fericire. Pe orizont se ivește un *ca valer*. N'a învățat școală multă, dar e chipeș. Se duce pe soția credincioasă până aci, cu ea împreună ia tîlpășita spre București, soțul rămâne singur, casa spartă, o familie română nimicită. Eroul își însușește pe mahalalele Bucureștilor câteva fraze mai frumoase, și înzestrat cu câteva floricele de stil se reîntoarce în patrie și se face aparatul *moralei românești*. Societatea la început îl tolerează, el devine din ce în ce mai îndrăzneț, apoi te pomenești cu eroul nostru, că dă lecții de morală publică, că se avîntă sus, sus, până se face conducătorul închipuit al poporului românesc. Morala publică?!!

El e contabil la bancă românească. Băncile românești, cel puțin așa se zice, s'au înființat pentru a fericii poporul, pentru a-l scoate din ghiarale micilor, dar cu atît mai periculoșilor cămătari dela sate. Ce frumoasă che-

mare pentru un contabil al unei bănci înființate cu scopuri atît de frumoase. Ce muncă uriașă pentru omul, chemat să îndrepte soarta unui popor în cele economice-financiare. Ai crede, că el zi și noapte muncește pentru a afla cele mai bune mijloace, ca poporul în cele materiale să deie înainte. Deodată te pomenești cu el avîntat sus în fruntea politicii românești, *român intransigent*, naționalist înflăcărat, împarte în dreapta și în stînga epitetele de „*trădător*“, „*nemernic*“, acela, care ar îndrăzni să nu fie de aceeași părere cu el. Dar ce s'a întâmplat? Cei din direcție i-au arătat ușa, *nația nerecunoscătoare* l'a mai tras pe la judecătorie. Dar el a fost cuminte. S'a îmbrăcat în haina *națională* și a devenit fruntaș între fruntași, *distins amic* al celui ce a nimicit o familie română. Azi ei au patentul să publice *morală românească*.

Tinărul absolvent de gimnaziu, deștept, cu cele mai frumoase iluzii pentru viitor, pleacă la studiu înalt. Pentru el nu e Ungaria. El se duce în străinătate. Își câștigă încrederea colegilor. E și recunoscător. Manipulează averea politică atît de bine, că în scurt timp este luat de pe banca universității și aruncat în *temniță*, pentru defraudare de bani. Trece și timpul temniței. El se raîntoarce *dela studiu* din străinătate. Întră în societate. Oficiu nu poate ocupa, pentru-că a uitat să aducă diploma. E sfiicios la început. Întră la redacție. Încetul cu încetul se ridică, își câștigă *mantauă națională* și devine din ce în ce mai obraznic. Apoi se ridică sus și dă

lecții de morală muritorilor, cari au avut *nerușinarea* să învețe în școală și să trăiască muncind din greu în oficiul, care le asigură lor și familiei existența de toate zilele.

Altul e mai modest. Copil de popă românesc. El nu pleacă spre străinătate. Pentru el e bună și Pesta. E la universitate. Îi trec zilele una după alta, ca al mătăseler răsfațații copil. Cu cartea nu-și prea bate capul. Studiul universitar și-l sfârșește într'un sanatoriu de pe *István-ut*. Se duce acasă cel mult cu biletul de tren. El e prea *idealist*, nu-și bate capul cu niște lucruri *seci*, ca esamenele. El n'are lipsă de esamene, ci de un socru bun, care să-l *căpătuiască*, la cutare instituție *românească*, cari pare că anume sunt înființate, ca să se căpătuiască toți *trântorii*. Se face tinărul nostru îndrăgostit în *mătăsuri*, prieten cu cel ce și-a câștigat calificația prin cutare temniță din străinătate, ambii sunt *români însuflețiți*, naționaliști intransigenți și deși n'a învățat nimic în viață, el critică tot ce e românesc și din înălțimea, la care s'a avîntat prin ajutorul socrului, declară pe toți *trădători de neam*.

Vezi pe cutare individ în fruntea unei instituțiuni. E din cale afară certat cu morala. Scandale în familie și afară de familie, se atinge și de banii publici. Fără rușine se mișcă în societate, deși știe, că el e un defraudant ordinar. La alt popor ar fi ajuns în temniță. La noi? Să nu te atingi de el, pentru că e *român bun, naționalist intransigent*.

Ajunge. Am smuls în fuga conde-

CHEAG

pentru strângerea brânzei, garantat, nestricăcios, se află în formă de esență în sticle și în pravuri la

„SEVERINEANA“
 societate comercială pe acții în
 CARANSEBEȘ.

iului câteva tipuri mai marcante din viața românească. Avem multe, prea multe tipuri de felul celor arătate pe la instituțiunile românești. Am scos în relief numai câteva, ca să arătăm, că în timpul din urmă cine a ajuns să pună mână pe conducerea poporului românesc, ce indivizi s'au suit în *Olimp*, ca de acolo să țină în frâu destinele unui popor, să arunce cu noroi asupra tuturor bărbaților de bine, cari cu gând curat și cu minte *limpede*, necoruptă de multele patimi sau de aerul infect al temniței și spitalelor, să lucreze pentru înaintarea poporului nostru în cele culturale și economice, pentru fericirea lui în această patrie.

S'a întâmplat, că în timpul mai nou. Dl dr. Iosif Siegescu, deputat dietal, a fost esmis de dl ministru al cultelor ca comisar guvernial la seminarul din Sibiiu. Inalt Prea Sfințitul Metropolit l-a chemat la masă. *Goga* s'a supărat și a înjurat în foaia sa pe capul bisericii ortodoxe române. „*Tribuna*“ ne mai spune, că dl dr. Siegescu s'a dus într'o cafenea din Sibiiu, s'a îndreptat spre masa românească, a întins tuturor mâna, „dar când să ajungă la poetul *Goga*, acesta se ridică repede și părăsi masa...“ Din acest incident a eșit apoi din peana cunoscutului călugăr din Arad, *Romul Ciorogariu*, celce la timpul său cu *biletul de tren* își dovedise cvalificația de profesor de teologie, un articol de fond. Caracterizează pe *tradatorul*, pe așa numiții „*moderați*“. Ei sunt după capul călugăresc al dlui *Ciorogariu*,

acei oameni, cari din *speculă* trec de români moderați. Să vedem! Din capul locului declarăm, că cele scrise de „*Tribuna*“ despre incidentul cu *poetul Goga* nu corăspund adevărului. Autorul notiței a *mințit*. Dar' chiar să admitem, că s'ar fi putut întâmpla cele povestite de „*Tribuna*“, e sosit momentul potrivit să aruncăm o întrebare: Cine este acel *Goga*, care de un timp încoace în diferite rânduri și într'un mod nerușinat a lovit în biserica ortodoxă, în capii acestei biserici, timbrând, în compania cu intimul său, Iosif Sciopul, corteșul de odinioară al deputatului kossuthist *Szatmáry*, de *trădători de neam* pe toți, câți nu sunt după chipul și asămănarea lor?

Goga avea să studieze la universitatea din Pesta. N'a învățat nimic, n'a dus cu sine nici o diplomă. Dumnezeu i-a dat un dar frumos. Scrie poezii. Ei bine, dar' cu poezia moare de foame. *S'a căpătuit*. Și-a câștigat în directorul *Albinei*, un socru bun, cu bani și influință. A ajuns secretar la Asociațiune cu plată bună. Acolo nu lucrează nimic. Salele Asociațiunii, susținută din sudoarea românilor, le folosește pentru a învărti duelul, după cum ne-a spus dl dr. D. Stoica în „*Gazeta de Duminecă*“. De când el e la Asociațiune n'am văzut nimic nou, nimic bun. *E căpătuit* și pace, iar' noi trebuie să tăcem, pentru că dl *Cosma* e tare și mare *încă*. Nu va fi tot așa și atunci *Goga* va rămânea necăpătuit. Dar' va trăi și el, ca prietenul său Iosif Sciopul. Acest *Goga*

face și politică. Și încă intransigentă. Dă lecții I. P. S. Metropolitului pentru că a chemat la masa sa pe *trădătorul de neam*, dr. Iosif Siegescu. În acelaș timp însă caută dl *Goga* să ne spună, că el atât în timpul *studiului universitar*, cât și de atunci, *fără întrerupere* a stat și *stă* în cele mai intime legături de prietenie cu un alt prietin trădător de neam, ca dl dr. *George Alexici*, sub ale cărui aripi ocrotitoare se simțește bine, și cu care își petrece tot timpul, când mai rătăcește pe la Budapesta, cum s'a întâmplat acum 2—3 săptămâni. Iată *consecvența* dlui *Goga*. Să declari de trădător de neam pe dl dr. Siegescu, să înjuri pe capul bisericii, iar' tu, tu *intransigentul naționalist*, să fii cel mai intim prietin al dlui V. Alexici, care în cele *politice* stă în aceeași categorie cu dl dr. Siegescu.

Așa se face *speculă* cu iubirea de neam. Dl *Goga* e încă tinăr. Să-și schimbe năravul, căci nu va fi totdeauna dl *Cosma*, și atunci se va realiza zisa „*Telegrafului Român*“ la adresa sa, că „*sok lud...*“ Să ne deede domnii naționaliști intransigenți dovadă, prin *fapte*, că își iubesc neamul și nu folosească poporul românesc ca mijloc pentru a-și asigura ei *traiful*, nefiind capabili a ocupa posturi, unde au să și muncească în mod cinstit. Dovedească dl *Goga* prin activitatea sa, că Asociațiunea, care îl trăiește, și are vre-un folos de d-sa, pentru că despre Asociațiune scria odată un fruntaș român în acest mod:

FOIȚA.

La ziua onomastică

a II. Sale dlui CONSTANTIN BURDIA.
(Poezie primită din afară.)

Ca un vultur, cu mândrie,
O zi dragă a sosit
Neamului, ce 'mbie ție,
Soartea, — sufletul trudit!
Tu să-i fi de azi nainte,
Aur, soare lucitor
Numai tu, să-i fi părinte,
Tu, căci tu ești a lui dor!
Intru mulți ani să trăești,
Neamul să ți-l ocrotești!

Bucurie-i, că ești teafăr,
Un soare strălucitor
Românașului, — luceafăr
Drag steguț învingător!
Înainte vultur mândru,
Al națiunii viitor!

In orașul fermecat.

Urmare și fine.

Lucia se îndreaptă, mirată de această neașteptată vizită, și numai decăt, Emil, oare-cum turburat, se ivi în prag și se apropie repede.

— Mă ertați, doamnă, trebuie să vă aduc o veste, care vă va mișcă foarte mult. Se întâmplă o nenorocire. Dar nu trebuie să vă speriați.

— O nenorocire? — făcu Lucia tremurând.

— Poate că s'a și întâmplat. Sunt persoane foarte scumpe d-voastre. Ar fi trebuit să vă spun multe lucruri dinainte încă, dar n'am crezut că am dreptul.

— Nestor? — întreabă Lucia, ca buimăcită, rotindu-și ochii ca pentru a căuta pe cineva.

— Nu doamnă, dar nu știu dacă mai rămâne timp. Am oprit o trăsură și trebuie să mergem. E bine să fiți și d-voastră...

— Ah, spune-mi te rog, ce s'a întâmplat. Uite că sunt gata. Vai, spune-mi un nume cel puțin, un nume.

— Vi-l spun... Leonia...

— Leonia? Ah, merg domnule. Îndată domnule. Așteaptă-mă, te rog.

Lucia trecu repede în altă încăpere, iar Emil scobori scările și se urcă în trăsură așteptând.

Albă ca de var, Lucia veni și ea numai decăt, întinzându-și cu o mână un subțire vâl pe obraz și se sui alături.

Trăsura pornise. Emil se întoarse către acea femeie, care voia să arate tare, să nu plângă, și îndreptă către dânsul mari ochi nedumeriți, plini de teamă.

Pe urmă, neștiind cum să înceapă, îngăimă:

— Vedeți, doamnă, toată vina nenorocirii, este cineva... încă odată vă cer ertare... este chiar unchiul d-voastre... dnul Adrian Ghinea.

— Cum! Unchiul? — Lucia părea foarte umilită.

— Da, fiindcă el avea unele nemulțumiri sentimentale, în sfârșit, ca să vă spun, fucuse d-nei Leonia unele cereri care... vedeți, n'au fost primite...

— Când asta?

— O de mult! Atunci, dl Adrian Ghinea s'a servit de unele chitanțe, care le avea dela Dinu Havrileț, și a vândut tot ce rămăsese văduvei...

— Oh, ce spui d-ta!

— Simplul adevăr, d-nă. Dar nu aceasta ar fi chiar trist, ci trist e faptul, că chitanțele acelea fuseseră plătite dinainte, fără ca Dinu să le fi cerut înapoi.

— Dar e grozav!

„Dacă acolo se lucrează puțin, vina o poartă unii boeri intriganți, cari sâcăesc pe un secretar, cu gândul să facă loc pentru un oarecare *neam și amic*, care trebuie căpătuit — și dacă e prost și leneș. O mizerie orientală în toată clasa noastră cărturărească“.

Creerii dlui Ciorogariu îi vom analiză într'un număr viitor.

SERBĂRILE

sfințirilor de steaguri ale societății „Corporațiunea industr.“ și „Reuniunii de cântări“ a măestrilor din Caransebeș.

Cu tot timpul ploios, aceste serbări, au fost din cele mai frumoase, care adănc a săpat o dulce amintire în memoria atât a locuitorilor orașului nostru, cât și în a străinilor, cari au ridicat prin prezența lor aceste serbări la culmea strălucirii. Suntem siguri, că oaspeții orașului nostru, cari au alergat în mijlocul cetățenilor caransebeșeni, din depărtări, spre a înălța aceste serbări, — se vor fi reîntors pe la căminele lor, ducând cu ei cele mai dragi amintiri.

Caransebeșul, în fapt, e un oraș în toată desvoltării sale. Viitorul lui e zidit pe o temelie sănătoasă, căci soarta a ales pe unii din cei mai devotați fruntași, în mâinile căror a încredințat-o cu încredere destinele și viitorul lui.

Cetățenii orașului nostru și de astădată au dat dovezile cele mai sincere despre ospitalitatea lor, față de vizitatori, îmbiindu-și pe întrecute ospitalitatea sub acoperământul caselor lor, acestora.

Despre decursul serbărilor aducem următorul raport:

Sâmbătă, 29 Maiu.

La orele 4. d. am. membrii „Corporațiunii ind.“ și ai „Reun. de cântări“, apoi

pompierii în frunte cu muzica au plecat din piața Maria Terezia spre tren, pentru primirea oaspeților. În drum s'au oprit la cimiterul rom.-cat., unde au depus o cunună pe mormântul fostului prezident al „Corp.“ Szekerka Ign., prezid. de azi dl Emmer K. a ținut o vorbire. De acolo apoi la gară. Aici printre alții, am remarcat prezența Il. Sale dlui Constantin Burdia, dl primar Octavian Bordan, dl căpitan de poliție Dragomir, dl senator I Bastius, apoi dl prezident al „Soc. de morb.“ Schwabb. Trenurile so-site cu oaspeți erau întimpinate de muzică și de uralele celor prezenți. De aici apoi s'a dus convoiul cu oaspeții la primărie, unde s'au depus drapelele. După aceea a urmat încvartirarea. Seara la orele 8 a fost plimbare cu lampioane, cu muzica în frunte. Corurile au dat pe rând serenadă d-nei Il. Sale Sidonia Burdia.

Ținem să amintim, că corul „Asociațiunei române“ din Caransebeș a fost și de astădată la culmea chemării sale. Constatăm cu mândrie, că a fost întru toate superior celorlalte locale și străine. Piezele executate de corul condus cu atâta dibăcie și desinteresare de dl Alionte Ioachim au fost primite de marea de public cu admirațiune. Il. Sa dl C. Burdia și cu sp. doamnă apar pe balcon între uralele nesfârșite ale publicului. La ivirea pe balcon a Il. Lor, dl O. Weigl Géza profesor, rostește un discurs, salutând pe d-na Sidonia Burdia, ca nașa drapelului, apoi pe Il. Sa în numele publicului, ca pe unul din cei mai iubiți fruntași ai orașului nostru și deputat al cercului, la ce apoi Il. Sa rostește un discurs mulțimei, care a ascultat cu cea mai mare atențiune vorbele Il. Sale și atingând la sufletul mării de public, era des întrerupt cu urale nesfârșite din partea acestuia. — Il. Sa dl Burdia mulțumind de uralele mulțimei a zis între altele: „*În totdeauna am fost și întotdeauna voi fi acela, care am sprijinit din răputeri și voi sprijini meseriașii, corporațiunea lor și lucrările lor cinstite, în totdeauna am fost cel mai*

mare spriginitor al lor, mă voi sili, ca și în viitor, cât puterile îmi vor permite, a lucra din răputeri pentru corporațiunea industriașilor, pentru înflorirea ei și înaintarea treptată a ei cu celelalte corporațiuni din patrie. Îndemn totodată atât corporațiunea, cât și pe industriași, meseriași, ca în caz de lipsă, de nevoie să se adreseze mie, cu hotărâre, eu în totdeauna îi voiu primi cu drag, mă voiu interesea sincer de soarta lor și cât îmi stă în putință voiu ajuta, cu modestele mele, puteri acolo, unde ajutorul meu se impune“.

Vorbele Il. Sale au fost des întrerupte de public cu „să trăiască“, „éljen“ și „hoch“. La finea cuvintelor, uralele la adresa Il. Sale și a spect. doamne nu se mai fineau. De aci apoi mulțimea a plecat la locuința dlui Schwab, unde deasemenea corurile au dat serenadă. Seara târziu, apoi a fost seara de cunoștință.

Duminecă, 30 Maiu.

O mișcare neobicinuită în orașul nostru, mulțime de public inundau străzile. La orele 8 a. m. s'a ținut în sala cea mare a magistraturii ședință festivă, de unde apoi mulțimea cu drapelele, muzica și în bubuitul traserilor au plecat cu nașele în frunte la biserică. Aici apoi după sfințirea drapelelor: d-na Sidonia Burdia la brațul dlui Schwabb; d-na Schwabb la brațul Il. Sale dlui Constantin Burdia, urmași de drapele și muzică, apoi de diferite societăți, au mers pe piața Francisc Iosif, unde era ridicat în jurul crucii o mare tribună, împodobită cu verdeață și cu drapele. Aici apoi s'a început baterea cuielor, între bubuitul traserilor, a muziceii și a corurilor. Primul, care a bătut cuele a fost dl protopop rom. cat.: Demele Ferencz, a urmat d-na Sidonia Burdia exprimând: „*În semn de iubire industriașilor noștrii*“; d-na Schwabb: „*Precum acest cuiu e legat de ruda drapelului așa și industriașii noștrii să fie vecinic nedespărțiți*“. Il. Sa dl Constantin Burdia: „*Simbolul muncii cinstite să fie întotdeauna stindardul*“; dl primar Octavian Bordan: „*Să se desvoalte cu putere*

Și Lucia ascultă, cu ochii pironiți, ascultă fără să mai înțeleagă, simțind însă că n'ar putea birui întreaga durere, întreaga rușine. Și tinărul acesta, un copil aproape, cunoaște lucrurile acestea, și i-le spunea!

Ci cum Emil căută să-i dea toate lămuririle, fără să se poată opri de a fi crud, Lucia tresări deodată auzind un alt nume scump.

— Petrișor? — întreabă ea, ca după un vis. — Dar ce știi de Petrișor? Cum, Petrișor nu e pierdut? L'ai aflat d-ta? Spune-mi, te rog, spune-mi domnul meu!

— Da, asta vă spuneam, doamnă. Petrișor nu e pierdut. — Și cu putere Emil își șterse fruntea borbonată: — Vom vedea numai decât. Fiindcă locuesc amândoi împreună.

— Amândoi? — Lucia aveă în glas ca o bucurie, și în ochii ei râdeau lacrimi. Ea nu putea crede toată această turbare și neașteptată dezvăluire.

— Sunt numai logodiți.

— Logodiți?

Lucia îngână mereu cuvântul acesta, ca într'o aiurare de fericire, uitându-și că merge să fie martora unei nenorociri.

VI.

— Așa este d-nă, precum vă spuneam, în București ar fi mare fericire, dacă ar fi bani mai mulți; — începă doctorul Ocrișanu, după ce privise îndelung fața străvezie și nemișcată a Leoniei.

Lucia însă nu răspunse nimic, și stătea în genunchi, jos, aplecată cu nerăbdare deasupra prietenei care întârziă să-și recapete cunoștința.

— Ah, tinerii ăștia, — urmă doctorul, — cât de puțin prețuiesc viața. Dar viața e ceva mai mult decât averea. Și sunt sigur, că lipsa de avere i-a îndemnat să desprețuiască tocmai ce e și mai de preț.

... Emil, acum, când fața lui Petrișor se învioră, se simția mai vesel.

Acum putea zimbi de cuvintele ce le rostia doctorul, ca pentru sine.

Dar apoi Emil eră vesel pentru-că eră mulțumit de întorsătura lucrurilor. Și ce bine a înțeles astăzi de dimineață, de ce Petrișor n'a mai alergat să-i deschidă ușa când a bătut. Tocmai acum când și Leonia se obicnuise cu aceste vizite.

Ce mândru se simte Emil de gândul ce i-a venit să spargă ușa ca să între aer, și repede apoi să cheme doctorul. Acum

Lucia eră în adevăr tot ce le mai trebuia.

Vai, ce copii! Iată unde îi chemase Nietzsche; în Nirvana mangalului... Mare filosof! și Emil scutură din umere cu ciudă.

— Lucia! — se auzi glasul slab a lui Petrișor. — Tânărul fără putere, încă cer-case a se ridica, și ochii lui, căutând pe Leonia, întâlneră pe Lucia. Dar Emil îl re-țină, și-i netezi fruntea. Lucia, cu un mic țipet, de bucurie și grije duioasă, veni, se aplecă asupra lui Petrișor, și-l sărută frățește. Petrișor deschise iar ochii, gemu, pe urmă îngână, aproape tânguitor:

— Unde sunt eu?

— Liniștește-te, — făcu Lucia încet.

Iar doctorul Ocrișanu, râzând tot mai zgomotos:

— A, unde să fii, tinere! În Capitală!

— Da, da, — făcu Petrișor, rar, încet, căpătându-și cunoștința, — da, cunosc, într'un oraș blăstămat!

Iar Lucia, voioasă și sigură de viitorul ce voia să-l pregătească sârmanilor îndrăgostiți, sigură de speranța nouă ce o putea insuflă, și sigură de puterea dragostei lor, care-i va târi la viață, precum îi târise la moarte, rosti cu glas mângăios:

— Nu, puile: într'un oraș fermecat!

unirea între industriașii și meseriașii orașului nostru"; dl *Schwabb Károly*: „Binecuvântarea lui Dumnezeu se însoțească munca cinstită a celor grupați sub aceste drapeluri”; dl *Müller K.*: „Prin cuvinte și cântare fii liber, înțelegerea dă putere”; dl *Petru Borțun*: (în numele corului român) „Pentru înfrățirea celor grupați sub acest simbol”. etc.

După finirea actului, toți cei asistenți în corpore, au depus o colosală cunună pe statua M. Sale Regelui Francisc Iosif I. Aici deasemenea au ținut toaste dl dr. *Róth H. Ernő*, apoi dl *Schwabb Károly*. După aceea între urale nesfârșite mulțimea a petrecut pe Il. Sa dl Constantin Burdia și pe sp. d-nă la locuință. Publicul luând locuința Il. Sale cu asalt, făcându-i ovațiuni nesfârșite, Il. Lor au apărut pe balcon, mulțumind publicului. De aici apoi cu toții s'au îndreptat spre locuința dlui Schwabb, petrecându-i și pe dânșii acasă.

La 2 ore d. am. a fost un banchet bine cercetat, în sala Lichtneckert, dat în onoarea nașelor drapelurilor. La banchet a luat parte toată inteligența din Caransebeș, societățile, meseriașii, autoritățile civile în frunte cu dl primar Octavian Bordan, aut. militare ș. a.

Seria toastelor a început-o dl primar *Octavian Bordan*, toastând pentru Majestatea Sa Regele Francisc Iosif I. Al doilea tostant a fost dl *Szörényi Benő* pentru nașele drapelurilor. Dl *Kalkbrenner Antal* a tostat pentru societățile jubilarie; al patrulea toast a fost al dlui *Képicz B. M.* pentru oaspeți. Au mai vorbit apoi dl *Kokai*, mare industriaș din Lugoj pentru Il. Sa dl *Constantin Burdia*, la ce Il. Sa apoi a răspuns în termeni foarte simțitori. Dl *Labonț* pentru amicitia maghiaro-română, (românește); tot pe tema aceasta a vorbit dl *Domian* jud. de tribunal (în limba maghiară).

Seara la orele 8 a fost un concert, unde toate societățile și-au pus la probă puterile lor în cântare. Și aici însă corul dlui dirigent Alionte Ioachim a fost la culme. Atâta fineță, atâta dibăcie a fost în executarea cântărilor a acestui cor, încât tot publicul a rămas încântat, ba unii asistenți au comparat corul „As. rom.” și pe dl dirigent Alionte Ioachim în rând cu cele mai de frunte coruri din patrie. După concert a urmat dans, un dans animat, până în zori de zi. Luni a fost excursiune cu muzica în frunte în cântătorul codru, la aer de munte din Teuș.

Sfârșindu-se aceste festivități, toți oaspeții străini s'au dus pe la căminurile lor, în orașele din apropiere, ducând cu ei cele mai dulci suveniruri dela noi.

Nu putem să retăcem faptul, că încât privește ordinea exemplară, în primul loc e a se mulțumi destoiniciei și râvnii dlui căpitan orașenesc *Dragomir*, care în ploae și arșița soarelui a stat la postul său, aranjând totul spre mulțumirea publicului asistent, necruțând nici cea mai obositoare muncă, au contribuit apoi la munca uriașă dl *Schwabb K.*, *Faragó L.*, dl *Lazits Art.*, dl *Inandy G.* etc. Cu recunoștință sinceră se adresează societățile jubilarie doamnelor: *Sidonia Burdia* și d-nei *Schwabb K.*, cari în calitate de nașe ale drapelurilor n'au cruțat nici o ostenală, luând parte activă la toate festivitățile.

G. M. D.

Din străinătate.

Din Turcia.

Se svonește, că sultanul detronat va fi transportat din locuința de acum a lui, pe insula Rhodos, deoarece sunt temeri, că el în ascuns plănuiește multe nenorociri pentru Turcia.

— Intre puterea militară și comitetul tinerilor turci s'au iscat unele neînțelegeri.

— Eununcul Desver al fostului sultan, a fost condamnat la moarte.

— În 28 Maiu, dimineața, au fost spânzurate 15 persoane. Intre cei spânzurați se află doi coloneli, funcționari superiori ai statului și redactori de ziare.

— Se anunță din Constantinopol, că fostul sultan cedând dorinței tinerilor-turci, a adresat băncilor germane și franceze câte o scrisoare, prin care cere să se libereze guvernului turcesc milioanele depuse pe numele lui.

Din Sârbia.

Foile străine aduc vești, că în Belgrad a dat poliția peste un comitet, care se ocupă cu ideea unei conjurații contra caselor domnitoare din Sârbia și Muntenegru. În legătură cu aceasta guvernul sârbesc va aduce o lege nouă contra anarhiștilor.

Din Rusia.

Orașul Novo din Siberia e în flacări. Până acum au ars peste 700 case. Pagubele trec peste 2 milioane și jumătate ruble. Mulți morți și răniți sunt.

De peste mare.

Un cutremur de pământ puternic a fost în săptămâna trecută în Anglia, America de Nord și Australia. Multe orașe sunt prăbușite. Sunt o droaie de morți și răniți.

Din Spania.

Biserica din Avild a fost lovită de trăsnet, tocmai când credincioșii erau la rugă, pentru ploaie. Preotul a fost ucis împreună cu trei femei, 27 persoane au fost grav rănite.

— Din Sevilla se anunță, că s'a întâmplat o mare nenorocire la o luptă cu taurii. Un toreador: *Revente*, a lovit în timpul luptei pe taur cu sabia în piept. Taurul se înfură și izbi cu coarnele pe tânărul toreador, care muri peste câteva minute.

Cazul e cu atât mai tragic, cu cât toreadorul apărea pentru ultima oară în arenă. Dânsul se însurase de curând și tânăra sa soție a fost de față la groaznicul spectacol.

— La Sassari, în Sardinia s'a întâmplat în 27 Maiu, cu ocazia unor focuri de artificii, că o bombă a explodat pe neașteptate, pricinuind mare spaimă în mulțime. Unui om bătrân și unui copil li-s'a rupt capetele dela trunchiuri, unei femei i-s'a rupt un picior. Afară de aceștia au mai fost grav rănite încă 7 persoane.

NOUTĂȚI.

KĂLINDAR SĂPTĂMĂNAL.

Anul 1909. Luna Maiu. (Florar) are 31 zile

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum.	24 P. Simeon	6 Benignu
Luni	25 † Afl. c. Bot.	7 Lucreția
Marți	26 A. Carp.	8 Medard
Merc.	27 M. Terap	9 Primus
Joi	28 C. Nichita	10 (†) Joia verde
Vin.	29 M. Teodosie	11 Varnava
Sâm.	30 C. Isachie	12 Claudia

Dum. 2 d. Rusalii ev. Mat. c. 4, gl. 1. v. 2.

„În vremea aceea umblând Isus pe lângă marea Călleii . . .”

Ziua onomastică a Il Sale dlui conzilier reg. și deputat dietal Constantin Burdia, care a fost Joi în 3 l. c. st. n., a fost sărbată cu mare drag, de publicul orașului nostru. Din toate părțile au sosit telegrame de felicitare Il. Sale. Cu această ocaziune, alegătorii dlui deputat, din cercul Caransebeșului, au sărbătorit pe Il. Sa, arătându-i și de astă-dată dragostea ce o au pentru dânsul. Ba chiar unii dintre cei mai hotărâți contrari ai Il. Sale de până aci, au felicitat telegrafic și în persoană pe Il. Sa, consimțind și ei la politica justă și sinceră a iubitului poporului.

D-na Elena Jakobich, osândită din nou. Vineri, în 28 Maiu n. — După-cum anunțaserăm și noi într'unul din numerii trecuți ai foii noastre, că respectiva doamnă se agățase de onoarea dlui căpitan Dumitru Burdia, fratele Il. Sale dlui deputat Const. Burdia. — După-cum suntem informați s'a desbătut la curtea cu jurați din Timișoara, acest proces de calumnie, pentru care curtea cu jurați a osândit pe d-na Jakobich la 120 cor. amendă.

Moștenitorul de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand va face vizită curții regale române la Sinaia în 20 Iunie. Arhiducele va fi găzduit în castelul Peleş. Alteța sa va merge și la București.

Dl secretar de stat, Iosif Sztérényi, care a fost săptămânile trecute în București pentru a subscrie convenția vamală cu România, a fost distins din partea reginei Elisabeta cu portretul ei, pe care i-l'a trimis acasă la Budapesta dela Sinaia, unde se află curtea română.

Biserică românească în Ierusalim. Un învățat român a plecat săptămâna trecută la Alexandria și de acolo la Ierusalim, spre a cumpăra un loc pe care să va clădi o biserică românească.

Conferența funcționarilor publici ce s'a ținut la băile herculane, în sărbătorile Rusaliilor, a fost impozantă. La conferență au luat parte peste 400 funcționari. Conferența a fost salutată din partea dlui ministru de interne gróf *Andrássy Gyula* printr'o telegramă mai lungă. Deasemenea și secretarul de stat *Hadik* printr'o telegramă a salutat conferința și decisiunile ei. Tema oficioasă a conferenței a fost: „În ce chip trebuie să se manipuleze legile în vigoare și de ce legi publice ar fi lipsă?” Comitatul nostru a fost prezent la conferență complet, funcționarii în frunte cu dl subcomite *Issekutz Aurél*. Din partea orașului Caransebeș au fost prezenți Il. Sa dl consilier aul. și deputat dietal *Constantin Burdia* și dl primar *Octavian Bordan*.

Adunare învățătorescă. „Asociațiunea învățătorilor” din comitatul Caraș-Severin, despărțământul Reșița-Bogșa, și-a ținut adunarea din ăst an în comuna Királyhegye. Au luat parte peste 70 învățători.

Damele nu întrebunțează creme și alte unsori ci numai *Kristalinul*, o massă compusă din plante, care înfrumusețează pelea și o preface albă ca neaua delătără sbârțiturile, prorumperile petele de ficat etc. dându-i forma tinereței. De căpătat ori și unde. — Prim magazinul pentru ungaria Budapest, strada Baross Nr. 91. Prețul unei cutii de probă 50 bani, cutii cu 1 și 3 coroane. Săpun de Kristalin 1 cor., pudră de Kristalin 1 cor. Espedări pe poșta zilnică să efectuească.

Mulțumită publică. Subscrisul, aduc și pe această cale mulțumitele noastre dlui G.M. Dopp, pentru cărțile donate pe seama „Bibliotecii școlare”. Cacova, la 26 Maiu 1909. *Ioan Cioc*, învățător.

Banii trimiși din America prin mijlocirea micilor bănci americane sau în scrisori adese-ori se rătăcesc în drumul lung și nu mai sosesc. Din pricina aceasta să dați de știre celor duși departe, dela cari așteptați trimiteri de bani, ca banii să-i pună la poșta numai cu mandat poștal.

Furtunile zilelor trecute au cauzat mari stricăciuni, pretutindeni. În Arad fulgerul a izbit în fabrica de tutun distrugând tot materialul. În Macău a trăznit în spital; spaima între bieții morboși era de nedescris.

Bandă de hoți prinsă. Comercianții din Reșița, de mult tremură de groaza unei bande de hoți, cari aproape noapte de noapte, pe rând furau marfa negustorilor de acolo. După ce furau, duceau marfa furată la anume comercianți, cu cari erau în legătură, aceștia plăteau marfa furată, — hoților — cu un preț de nimica până când ei vindeau marfa scump publicului. Zilele trecute au fost însă prinși, tocmai în momentul, când hoții intraseră în prăvălia lui Pollák, ca să o jefuiască. Atât pe hoți, cât și pe gazdele lor, poliția i-a pus la răcoare în temnița din Lugoj.

Secretul Cernei. Zilele trecute între băile Herculane și comuna Pecinișca în râul Cerna au aflat locuitorii un cadavru, care avea trei răni de pușcătură în trup, 2 în cap una în grumaz. În hainele rupte de pe el s'a găsit un pașaport, din care s'a constatat, că e ferarul de 65 ani Nádasy József din Bichiș. Pașaportul documentează, că bietul nenorocit nu de mult a trecut granița dinspre România, venind spre casă. Se crede, că niște tâlhari în speranța, că bătrânul avea mulți bani la el, i-au ținut drumul, pușcându-l, iar trupul l-au aruncat în Cerna. Poliția acum face mari cercetări, întru a pune mâna pe ucigași.

Dramă de dragoste. Feciorul muncitor G. Crucia din Reșița de mult amețea cu dragostea pe fata El. Tambor, care nu voia să iee în seamă vorbele lui. Acesta însă, zilele trecute îmbătându-se bine, a mers spre locuința amantei, pe care o întâlnise pe stradă. La vederea ei însă Crucia scoase revolverul și îi trânti un glonț. Fata pică amețită la pământ, până când pe îndrăgostitul ucigaș l-au arestat.

Copil mâncat de câni. Lângă comuna Margitta din comit. Bihor, s'a aflat într'un șanț cadavru unul copil, în jurul căruia erau o haită de câni, cari rodeau cadavru. Judecând după haine, se crede a fi copilul unei familii bune. Gendarmeria a pornit cercetare.

Hoți într'un clastru. Trei bandiți mascați au pătruns zilele trecute în clastrul minorităților din Nyirbátor, unde au spart dulapurile, în cari se aflau bani și alte lucruri prețioase. Tot ce au aflat de valoare au adunat în saci și tocmai era să se retragă, când un călugăr i-a observat și le-a stat în cale. Bandiții au trântit la pământ pe călugăr și când un alt călugăr a împușcat de mai multe ori asupra lor, s'au refugiat prin o fereastră spartă.

În casa economului Ioan Buciu din Lugoj deunăzile, când n'a fost acasă nime s'a escat foc. Vecinii observând focul au spart ușa locuinței, au intrat în casă și stângând focul au mântuit mobilele și chiar numai banii au perit până la ultimul filer. S'a dovedit, că vecinii buni au furat banii.

Urmările glumei. Barbierul Andreiu Erős din Marosvásárhely din glumă s'a dus în prăvălia de cosciug din vecini și s'a culcat într'un sicriu. Erős a făcut observarea, că sicriul e mic pentru el, la ce calfa i-a răspuns, că-i va fi tocmai bun, dacă va muri. Erős a căpătat batere la inimă și sculându-se din sicriu a mers acasă, unde după câteva oare lovit de apoplexie și-a dat suflul.

Fapta bestială a unei fete. În comuna Csurog, jandarii au aflat cadavrul unui copil de cinci zile. Cercetarea a adus la lumină, că copilul a fost omorât de mamă-sa proprie, Etelka Kocsis, fata unui econom bogat din comună. Fata fiind deținută a mărturisit înaintea jandarmilor, că în decurs de cinci ani a născut trei copii, pe cari îndată după naștere i-a omorât.

Atragem atențiunea cetitorilor la publicațiunea aflătoare între anonțuri referitoare la coasele de oțel de St. Anton. — Acela care întru adevăr dorește a introduce coasă bună, să nu întârzie a procura catalogul despre prețurile acestor coase renumite.

Comitetul central al „Reun. înv. din eparhia Caransebeșului, a ținut Dumineca trecută în Lugoj ședință festivă, rezolvindu-și toate agendele. S'a luat și hotărârea de a scoate regulat în fiecare lună „Analele”, organul oficial de până acum al Reuniunii sub numirea „Educatorul”, ce va apare începând din lunie c. sub îngrijirea unui comitet.

Și-a vândut nevasta. Un netrebnic din Budapesta și-a vândut nevasta celui mai bun prieten al său. Când acesta însă spuse nevastei târgul, aceasta a luat un cuțit și l'a înjunghiat pe bărbatul netrebnic.

Cununia morților. O foaie italiană spune, că în China se fac căsătorii și între morți, anume: Moare într'o familie un tinăr neînsurat, o peșitoare se înștiințează: „Adevărat c'a plecat în ceea lume fiii Dvoastre?” „Da”, i-se răspunde cu lacrimi. „Iată în cutare casă a murit chiar acuma, o fată nemăritată. Să facem o căsătorie”. De obicei se învoesc părinții răposaților prin ajutorul mijlocitoare. Pleacă și duc sicriul la mormântul „băiatului, fac loc și așează pe al fetei lângă al băiatului. Apoi se face praznic, la care își închipue, că iau parte și duhurile celor doi îngropați. De altfel ospețele pentru duhurile morților sunt nenumărate și păzite cu cea mai mare sfintenție. Fiecare oaspe din cea lume își are la masă locul său însemnat c'o luminare roșie de ceară, lângă care e o farfurie cu orez fiert, un păhar cu vin de orez și cele două bețișoare cu cari chinezii mănâncă. La intrarea pieței unde să dădea acest praznic al morților — zice misionarul care a fost față într'un sat pe partea de sus a Yangtse Kiangului — era un chip uriaș de hârtie, care înfățișă pe domnul lumii duhurilor. După-ce pregătirile sunt gata, preotul merge la cimiter de poftește morții. Toată noaptea ard făcliile.

Cufundarea pământului. Pe țarina Segedinului, pământul în vre-o 10 locuri s'a cufundat, ca din senin cu câte un metru. O comisiune venită la fața locului a constatat, că sunt scufundări provenite în urma zguduirilor vulcanice. Poporul e în mare spaimă.

Legislație și justiție.

Pentru legitimarea măsurilor.

Conform §. 16 art. de lege V. din 1907 și pe baza ordinațiunii ministrului de comerț Nr. 107226—1908 referitor la executarea acestei legi, toate măsurile de lungime, folosite în circulațiunea zilnică, măsurile de capacitate pentru toate materiile fluide și solide, măsurile de greutate și cumpenele, apoi vasele pentru lapte (cu excepțiunea vaselor de transport) trebuie legitimate din nou. Legitimarea din nou se va face în anumite centre de legitimare a măsurilor, sau la dorință se va face chiar în localitățile respective. Cântarele de cară, cât și cântarele automate vor fi deasemenea legitimate din nou la fața locului. Toți aceia, cari folosesc măsurile mai sus amintite în circulațiunea publică — la cumpărări și vânzări — sunt provocați ca pe blanchetele (tipăriturile) ce se capătă gratuit dela primăria comunală să se anunțe că voesc să supună măsurile lor la legitimare. Scopul este, că cei interesați să-și asigure favorul de a prezenta măsurile lor la centru cu ocaziunea legitimărilor periodice. Examinatorii din centru vor legitima în primul rând măsurile aceluia, cari s'au anunțat în modul mai sus indicat, iar măsurile celorlalți numai în acel caz vor fi examinate, dacă împrejurările vor permite examinatorilor să facă aceasta în drumul lor, care e dela început fixat și care nu se va putea schimba. Se face cunoscut dar, că ceice nu se vor anunța, vor avea să-și ducă mai târziu măsurile la oficiul central, stabil pentru legitimarea măsurilor ceea ce împreună cu cheltueli și cu pierdere de timp. Pe tipăritura primită dela primărie trebuie indicat numele proprietarului, localitatea unde își exercită ocupațiunea, măsurile pe cari le întrebunțează și numărul lor, cât și dorința respectivului, ca examinarea măsurilor să se facă în localitatea unde se află, sau nu. Tipăriturile să fie prezentate la oficiul de legitimare până în 12 lunie nou 1909.

Din cercul Oraviței.

II.

Acum să trecem la altele. „Lupta” atacă pe preoții din cercul Oraviței și pentru alegerea dlui dr. Olariu, de deputat preoțesc în sinodul eparhial și anume atacă tot pe tema burdismului. Burdismul — va să zică — e Ciuha, cu carea „Lupta” crede, că poate spăria lumea. Preoții însă sunt destul de maturi, ca să-și poată da seama de ceia ce fac și nu au lipsă de a urmă sfaturile mătușei, de aceea strigă cu arțeg, văzând că nu o ascultă nimeni. Ce privește alegerea protosincelului dr. Olariu la Oravița, las' să știe și mătușa „Lupta”, că lucrul stă așa:

S'a dat lozinca, că în sinodul eparhial preoțimea să nu mai aleagă protopopi, ci preoți dela sat. Credincioșii acestui principiu, preoții din cercul Oraviței au voit să aleagă pe unul dintre dânșii, cu atât mai vârtos, căci să lăfise faima, că protopopul tractual și așa nu ar reflecta ca să fie ales. (Ceea ce poate că ar fi și păcat, dacă n'ar fi primit

de sus hârtia, căreia i-a dat cetire în plenule colegiului.) Protopopul Oraviței — abstrăgând dela ținuta lui Politică, cu carea nu mă identific, dar având în vedere libertatea voinței, nici nu i-o condamn — este unul dintre cei mai buni protopopi ai diecezei și este stimat și iubit de preoțime, drept aceea, nici că s'ar fi aflat un preot în tract, care să primească a fi ales față de acest bun protopresbiter! așa preoțimea credincioasă ozincei date au ales pe primul dr. de teologie al Banatului, pe Prea Cuviosia Sa protosincelul dr. Olariu, prin a cărui alegere nu este de fel ciuntată vaza șefului tractului. Deci aici nu e la mijloc burdism, după cum îi place „Luptei“ a zice. Nu e oare lucru firesc, ca cel mai erudit teolog al diecezei să fie ales aici în cercul Oraviței, în leagănul său, de unde își trage originea și unde mai toți preoții sunt dintre foștii lui elevi. Și pentru aceasta „Lupta“ atacă nu numai preoțimea, ci și pe Prea Cuviosia Sa dr. Olariu. Îi impută acestuia, că râvnește la mitra arhierescă și ca totul să apară mai cocoțat, îi impută iar pe tema burdismului. Ei și dacă de fapt ar râvni, e oare aceasta un motiv de a atacă și cleveti? Nu zice oare scriptura, că celce dorește episcopie bun lucru dorește? Apoi dacă alegerea înalt Prea Cuviosiei Sale părintelui arhimandrit-vicar episcopesc nu este întărită, pentru ce oare să nu fie episcop un alt fiu al diecezei noastre? fie chiar protosincelul Olariu? și pentru ce să colindăm iar prin fundul Ardealului sau pe aiurea după episcop? Sau doară Banatul nostru nu e în stare a da fii vrednici de episcopie? „Din Nazaret nu poate eși ceva bun“? ori aici nu are loc zicala: „Că tot Banatu-i fruntea“? I-se impută Prea Cuviosiei Sale, că ar fi guvernamental. Dar aș dori să spună cinstita „Lupta“, care dintre aspirații la mitră, ar fi mai neguvernamental, decât dr. Olariu? Sau să așteptăm oare cu episcopia până la schimbarea împrejurărilor? vorba românului: „De frica vrăbiilor să nu mai sămănăm cânepă“.

Noi am cetit în „Foaia Diecezană“ declarațiunea subscrisă de părintele protosincel dr. Olariu și avem în ea mai multă încredere, decât în zbirăturile anonime ale mătușei gură-spartă, carea de un timp încoace tot mai mult să depărtează de ținta unui ziar serios și impunător. Să obrăzniceste, atacă preoți, ca lana, pe care arhierul l-a aflat demn a-l distinge, Balan cel blând, Ciorei un model ca preot, Mitrofan Simu, Aurel Nemoian și Câmpian, tot preoți dintre cei mai vrednici; și aceasta numai pentru că preoții aceștia la alegerea din Oravița au votat liber după convingerea lor și nu s'au lăsat seduși de fleacurile porecliiților naționaliști, cari și acum vreu să îmbete lumea cu apă rece.

Mi-ar plăcea să știu pe ce bază pretinde „Lupta“, ca preotul să accepteze ideile ei și să voteze contra voinței lui, cu cine poruncește ea. Oare dintre toți alegătorii, numai singur preotul nu are drept a vota unde voește? Sau cum?... Nu înțeleg de fel ce voește „Lupta“, când fără pic de simț de rușine, încă și acum la două luni, tot mai atacă și terfelește persoane cinstite, pentru că și-au exercitat liber dreptul de alegător și nu tocmai după placul „Luptei“.

O, voi preoți și învățători: nemernici, trădători, nerușinați, uitați de sine, fără su-

flet etc. etc., pentru ce nu ați ascultat voi glasul meu și să fi votat cu cine v'am poruncit eu?... Dar lasă-te mătușe! strămută-ți cofa în celalalt unghiu al stradei și taci, pentru că ți-ai păpat-o cu mămăliga. Inzădar zbieri în gura mare, că nu numai preoții și învățătorii, dar și poporul s'a deșteptat, nimeni nu te mai ascultă.

„Ori este om de frica cui
Să-mi placă tot ce-i place lui
Așa om nici Vlădica nu-i“.

Coșbuc.

Cu atât mai puțin „Lupta“, carea necontenit vorbește și să vaetă de terorism și altele, pe când nici una dintre foile guvernamentale și nici chiar dintre cele șoviniste nu atacă cu atâta vehemență și îndrăzneală oarbă pe cei de alte principii, ca tocmai „Lupta“. Dar cine oare ar și fi în stare să născocescă povești și basme ca cea cu *nevetele oamenilor* și cea cu *jidanul Belgrader* din Nr. 60 al „Luptei“? Asta-i seriozitate? La acestea oamenii serioși se simțesc dispenzați de a răspunde. Eu cred, că preotul are să-și împlinească misiunea sa sacerdotală și nu este el agent pentru câștigarea de voturi pe seama unui seau altui partid politic; iar pentru libera exercitare a dreptului său de vot nimeni în lume nu este îndreptățit a-l atacă și terfelii, cu atât mai puțin „Lupta“ și intelectualii noștri ori poporul, cari în decurs de 44, ani nimic nu au făcut pentru ameliorarea sorții bietului preot, ci au plătit mai bucuros pe purcariul și văcarul satului, decât pe dascăl și popă. Aceasta o arată foarte frumos și dl Ivan din Sibiu într'un articol publicat în „Libertatea“, dar „Lupta“ nu reproduce așa ceva, ci înjură coșește, cu înjurături și atacuri însă nu se câștigă oamenii culți.

Cu acestea am încheiat, dar văd că „Lupta“ în Nr. 62 a căpiat cu totul și — aruncând cele mai ordinare expresiuni la adresa celui mai falnic român al Banatului, pus în fruntea curentului nou, a Il. Sale dlui consilier aulic Constantin Burdea, pentru că acesta a luat în apărare pe cei nedreptății și fără a se uita mult la litera moartă a Ș-lui, a pretins ca sinodul să facă dreptate, să verifice și se consideră de alese persoanele acelea, în cari majoritatea poporului și-a pus încrederea, iar oamenii învechitului sistem caută să le facă imposibilă apariția în sinod, bătându-și joc astfel de voința majorității — îndeamnă pe deputații sinodali la o bătaie uricioasă, îi îndeamnă a se gătui, a se apuca de *guler*, de *cravată*... Iată cu ce își nutrește cetitorii o foaie cu pretenții de seriozitate și încă cea mai naționalistă..? Acum întreb eu: pot ieși astfel de idei și sfaturi dintr'un creier sănătos și în stare normală? Și poate oare cetii un om cult acestea, fără a să scârbi și totodată a se întrebă, că oare să rădă cu dispreț sau să compătimească?... Gânditu-s'a „Lupta“, când a scris acestea, că — dacă s'ar ascultă sfaturile ei — ce s'ar alege de biserică noastră?

„De guler“, „de cravată“!... *ba de păr mătușe, că hainele sunt pe bani.*

S'ar putea răspunde multe, s'ar putea zice ceva și la invinuirile: că din partea oamenilor curentului nou s'ar fi făcut mișelii, s'ar putea arată că tocmai oamenii sistemului vechiu au lucrat pe toate căile, au trimis prin comune, sub masca naționalismului, diferite elemente, cari lucrau pentru reușita candidaților lor, — și bine a făcut un preot

dintr'o comună, când pe un unit, care venise cu astfel de misiune, l-a scos afară din sinod, — dar cu oamenii, cari în cea mai înaltă corporațiune bisericească din dieceza ar dori să-și facă dreptate „cu pumnul, unde a pus popa mirul“, nu mai stau de vorbă.

Alegătorul din Nr. 14.

Abuzurile săvârșite pe baza regulamentului nou pentru parohii în dieceza Caransebeș.

II.

În Nrul 13 al Severinului am documentat abuzul săvârșit de prea onor. protopop Traian Oprea la Grebenaț, — „Voi continua!“ — deci urmează:

Precum am putut observa din concursurile publicate în „Foaia Diecezană“, cel mai șiret protopop este „taica Mihail“, protă în penzie și totuși foarte activ. Să documentez iscusința bătrânului! În Nr. 34 a „Foi diecezană“ publică trei concursuri ș. a. pentru Corni, Globureu și Cornereva.

Referitor la prezentare în parohie a pus următoarele condițiuni, la Corni și Cornereva: „cu prealabilă învoire“, iar la Globureu: cu „prealabilă încunoștiințare“: prin urmare § 20 din reg. este pus la o parte la cele două parohii. De ce? Trebuie să fie vre-o cauzică fină. A fost taica prota angajat, pentru că a zis unuia: „Trebuie să fii în satul tău popă:“ Iar teologul, care nu avea cvalificațiunea nici de a II cl. să uită lung și întristat, zicând: „Nu se poate! *regulamentul*, de n'ar fi!“ „Vom trece peste el, n'am încărunit înzadar!“

Și ce să întâmplă? Recurenții sigur neprimind „prealabilă învoire“ pentru Cornereva, nu au competat. Asta și *nimic* mai mult, am invins! Deschidem a doua oră cu adnexul: „dacă nu sunt de cl. I, pot concura și...“ Lucru firesc Peaveneratul conzistor se învoește la absurditatea aceasta și sub Nrul 4245 B/908 se deschide concursul, — deși pe baza §-ului 17 alinia a) — *nici la un caz nu a fost ertat a se deschide de cl. II.*, pentru că deschiderea din nou este permisă de regulament *numai la parohii de cl. II.* dar *nici la un caz la cele de cl. I.* În senzul acesta s'a aplicat în dieceza Aradului, și în Arhidieceză. Spre pildă la Magyar-Cseke parohia cl. I., deși nici $\frac{1}{3}$ nu face ca Cornereva, totuși de 3 ori s'a deschis de cl. I., aci s'a respectat legea. Nu-i destul nici acest abuz taicului, ci simplaminte fără multă chibzuială la alegere candidează pe G. Belcota, cvalificat de cl. III. Și s'a ales, s'a întărit! Trăiască dreptatea! Deși era recurent de cl. I.

Va zice cineva, că *nu se poate săvârși astfel de abuzuri* în biserică! Cum nu, taica Mihail este „mare naționalist“, și acest titlu la îndreptățit a lua în picioare legea, pe care a votat-o Congresul.

Voi arăta toate cazurile aceste înaltului Congres, ca apoi să-și detragă consecvențele, cari pe românește cam așa sună: „D-voastră faceți numai legi, apoi fi-vom harnici a le dripi!“ zic dnii protopopi.

În scurt toată buba zace: în „prealabila învoire“. *Voi continua.*“

Teologul.

Loc deschis.*)

Declarațiune,

Cu ocaziunea împărțirii viței de vie ce a trimis-o statul prin Ilustr. Sa dl Constantin Burdia, eu subscrisul am folosit niște vorbe vătămătoare în contra dlui paroh Pavel Magdescu din loc.

Pe această cale vin a rugă de ertare pe dl paroh, fiind-că eu cu ocaziunea aceea nu am fost în stare normală, și declar că toate cele ce am vorbit publice nu sunt adevăruri.

Zsupanek, la 28 Maiu 1909.

Cu toată stima:
Ion Angelescu.

Ca martori:

Jzsáky Károly, *Ioan Popa,*
not. com. executor com.

*) Pentru cele cuprinse aici redacția nu ia răspunderea.

ECONOMIE

În luna Iunie. Sapă cucuruzul. Altuește pădureții după ploaie, seara sau dimineața. Seamănă ridichile de toamnă, sădește napii de nutreț. Cosește iarba, dacă e în floare. Udă straturile în grădină cu apă de ploaie. Dacă e căldură mare și se bolnăvesc porcii dă-le pulverea „Heleborus albus“ din apotecă, la cei mari cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Pune pari la fasole, mazere, patlagele etc. Sapă viile a douaoară. De umblă furnicile la coșniță, unge scândura pe unde se sue, cu petrolu. Adună din pădure rășină de brad. Uscă cireșe, strugurei și vișine pentru iarnă. Clăile de fân, trifoiu, luțernă, asigură-le contra focului. Zmulge spicele de săcară din holda de grâu. Sapă pepenii. Rupe vârful aiului (usturoiului) ca să nu dea în creștere căpățina, prea de timpuriu.

Dedarea porcilor unul cu altul. Se întâmplă uneori, că având să băgăm în coteț porci pe cari i-am mai avut, împreună cu porci cumpărați, ei se vor mușca și nu vor trăi în pace unii cu alții.

Un mijloc de a deda pe porci unii cu alții e următorul:

Porcii îi lăsăm în ogradă laolaltă, de cătră seară însă; înainte de a-i lăsa afară, îi ungem pe spate pe fiecare cu puțin vinars comun (rachiu, holircă). Fiind ei într'o formă la miros, într'o noapte se vor împrieteni.

Când caii și-au pierdut pofta de mâncare. Se întâmplă une-ori că chiar și caii cei mai sănătoși pierd pofta de mâncare. În cazul acesta trebuie să le lăsăm liniște deplină; afară de aceasta le dăm să lingă sare. Lucrul de căpetenie e însă, să le schimbăm cât de des nutrețul. Le dăm tărâte muiate în puțină apă, însă tărățele să fie bune.

— *Umflarea ugerului,* se vindecă dând animalului pe fiecare zi 40—60 grame drojdie de bere.

— *Vindecarea umflăturilor de șea.* Pune-i în timpul nopții peste umflătură balegă ferbinte de cal și dacă se poate să se schimbe

de 2—3 ori. Umflătura îngrijită astfel piere până dimineața.

— *Sfaturi pentru a conserva carnea și alte viptualii fără ghiță în timp de vară.* Carnea stă mai bine aninată decât așezată pe un așternut ori pe scânduri. Se conservă bine înfășurată într'o pănură înmuiată în oțăt, care o schimbăm cel puțin de trei-ori pe zi. Carnea stă proaspătă câteva zile, dacă o înfășurăm într'o pănură curată, o așezăm într'o ladă și o acoperim bine cu tărâte. O zi-două stă carnea și în lapte mesecat cu oțăt. Peștii se conservă 48 oare, dacă scoatem intestinele din ei, îi frecăm apoi bine atât dinlăuntru cât și din afară cu sare și cu zahar pisat și îi înfășurăm într'o pănură curată. După aceea îi așezăm pe o piatră și-i acoperim cu năsip ravăn. Șunca și cârnații mai bine stau în coș sau învăluiti bine în hârtie și așezați în cămin. Raccii se pot păstra vii într'un vas umplut cu urzici, pe cari spargem câteva ouă și turnăm nișel lapte.

Târgurile în luna Iunie.

În Delta: 12 și 13 Iunie. În Macău: 20—21 Iunie. În Comloșul-mare: 12 și 13 Iunie.

În fiecare Joi, mare piață de vite și oi în Caransebeș, care e foarte cercetat. Afară de târgurile regulate de țară.

Prețul bucatelor în Caransebeș:

Grâu per 100 kilo	20—22—
Săcară „ „ „	16—18—
Cucuruz „ „ „	15—16—
Ovăs „ „ „	4.20 5—
Carne de vită kilo	—96 1-04

Carne de porc kilo	1-28 1-36
Carne de mel kilo	—64 —70

Tîrgul de bucate din Budapesta.

— 3 Iunie 1909. —

I. Cereale.

Grâu, majă m., cel mai frumos	cor.	31.60
„ „ „ „ mijlociu	cor.	31.25
„ „ „ „ mai slab	cor.	30.30
Săcară, majă m., dela	cor.	20.30—20.50
Orz, „ „ „ „		17.50—19.10
Cucuruz nou „ „ „ „		15.50—15.80
Ovăs „ „ „ „		17.30—18.—

II. Producte.

(Prețurile sunt socotite după 100 chilograme și in bani gata.)

Unsoare de porc, dela	cor.	140—144
Slănină,	„	124—126

UNELTE (stelajuri, lăzi etc.)

necesare pentru o prăvălie, se vând din mână liberă.

Informațiuni mai aproape de

Ioan Fara,
tinicher în Caransebeș.

R. GRAU și FIUL CARANSEBEȘ

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

Cel mai mare magazin pentru domni, dame și copii.

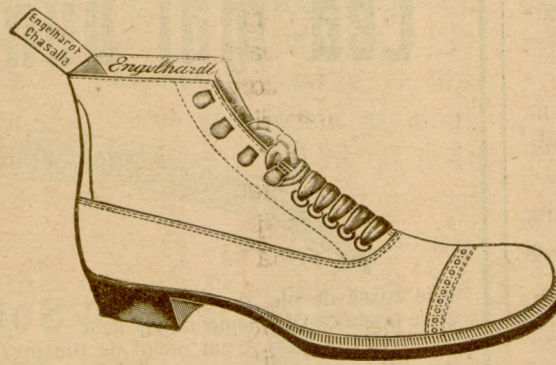
Singurul vânzător a renumitelor fabricate:

„Cobrak“,
„Danubia“, „Chasalla“

precum și a ghetelor curat americane.

Galocini curat de Petersburg marca „Treiuunghiu“.
Face ghete fine, moderne după măsură.
Lucrătoare arangiată de a lucra cu mașini.

— Reparează prompt și eftin. —

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Multe referințe de primul rang.

Indrumări și prospecte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON 63—01.

Mersul trenurilor.

Din Caransebeș la Lugoș pleacă :

- Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminică la 6 oare 2 min. p. m.
Trenul accelerat: la 5 oare 28 min. dim. și
11 oare 21 min. a. m.
Trenul personal: la 3 oare 55 m. dim., 9 oare 42
min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m.
și seara la 6 ore 15 m.

Din Lugoș la Caransebeș sosește :

- Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.
Trenul accelerat: la 4 oare 53 min. p. m.
și 10 oare 33 minute seara.
Trenul de persoane: la 8 oare 48 min. dim.
la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare
57 m. p. m. și la 9 oare 56 m.
seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă :

- Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.
Trenul accelerat: la 4 oare 53 m. p. m. și
la 10 oare 33 m. seara.
Trenul de persoane la 10 oare 42 m. a. m.
și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește;

- Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminica la 6 oare 2 m. p. m.
Trenul accelerat: la 5 oare 28 m. dim. și
la 11 oare 21 m. a. m.
Trenul de persoane: la 9 oare 42 m. a. m.
și la 4 oare 59 m. p. m.

Caransebeș—Bouțari—Hațeg.

Din Caransebeș spre Bouțari pleacă :

- Tren de persoane: seara la 6 oare 2 m. și
dimineața la 11 ore 22 m. So-
sește în Bouțari: seara la 8 ore
40 m., d. am., la 1 oră 59 min.

Din Caransebeș spre Hațeg pleacă :

- Tren de persoane: dimineața la 11 ore 22 m.
Sosește în Hațeg d. am. la 5 ore.

Din Hațeg spre Bouțari pleacă :

- Tren de persoane: Sara la 5 ore 28 min.
Sosește în Bouțari la 8 ore și
59 mi. seara.

Din Bouțari spre Caransebeș pleacă :

- Tren de persoane: Dimineața la 5 ore 9 min.
Sosește la Caransebeș: la 7 ore
30 min. dimineața.

Din Hațeg spre Caransebeș pleacă :

- Tren de persoane: Dimineața la 10 ori și
21 minute. Sosește la Caransebeș
d. am. la 4 ore 30 min.

În evul prezent mai renumită
invențiune și masă de

INFRUMȘETARE

e din plante
compusul

KRISTALIN

Resultatul
e fără păreche,
pelea-l consumă și
prin această devine ne-
tedă, curată și albă. Face
să dispară sbărciturile prorum-
perile etc. de pe față, mâni, grumaz
și umeri — după ungere de 2—3 ori de-
lătură pistriiul, petele de ficat, mitesseri.

KRISTALIN

De mirare întinereste. În apă să desvoață
pentru-că nu conține materii strică-
cioase

Prețul 1 coroană.
În cutiă de sticlă
prețul 3 coroane
Cutia de probă
50 bani.

KRISTALIN

Efectul îl ri-
dică săpunul Kri-
stalin cu 1 cor. pude-
rul de plante 1 cor. Să
capătă în ori și care far-
macie și drogerie. Pe postă
espedează: „KRISTALIN” Budapest,
Str. Baross 91.—
Comandări zilnic să rezoalvă, alăturându-
să și instrucțiune despre cum se folosește. —

„MEHADIA”

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi hipotecare replăti-
bile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale;
împrumuturi cambiale cu acoperire hipote-

cară, escontează cambii cu 3, eventual cu
2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni,
acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe ama-
nete și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele
neridicate se adaugă în 6 luni, anume la
1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la ca-
pital și se fructifică mai departe. Darea
pentru interesele de depuneri o solvește
institutul. Depuneri se pot face și prin poștă,
având a se indica adresa exactă a de-
ponentului. Rezolvarea urmează cu întoar-
cerea postei. Abziceri și ridicări încă se pot
face prin poștă.

Direcțiunea.

2128. szám.

kig. 909.

A hozovicsi járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán megürült és
1000 korona fizetéssel javadalmazott
prilipecki segédjegyzői állásra pályá-
zatot hirdetek és felhívom a pályázni
óhajtókat, hogy kellően felszerelt pályá-
zati kérvényeket folyó évi június hó
5-ig adják be hozzám.

A választást folyó évi június hó
7-én d. e. 8 órakor fogom a prilipecki
körjegyzői irodában megtartani.

Bozovics, 1909. május hó 15-én.

Dr. Sztojákovits Géza,
tb. főszolgabíró.

Cea mai bună coasă în lume

este coasă de oțel de St. ANTON și se poate căpăta singur numai dela St. ANTON fabrică din oțelul de tun mestecat cu cel mai mobil metal, un metal special, care este secretul fabricii.

500 de coroane plătesc celui-ce este în stare să arate o coasă de oțel de tun St. ANTON cumpărată dela altă firmă.
1000 de coroane plătesc celui-ce este în stare să găsească între 100 de coase de tun St. ANTON două rele. — Cel-ce are lipsă de o coasă bună și de toată încrederea, să nu cumpere o altă coasă, până când nu cere dela vestita firmă de sus catalogul ilustrat, care se trimite oricărui gratuit și franco. Cereți un astfel de catalog pe o cartă poștală. Lunile de iaruă

sunt cele mai potrivite pentru adunarea de comande. Cei-ce adună comande primesc rabat! Garanță deplină. — Comandându-se 10 bucăți, o coasă se dă în cinste.

Serviciu conștințios! Mai multe mii de scrisori de recunoștință și comande înnoite se pot arăta și pune la dispoziția ori-cui.

Briciu de oțel de diamant

cu garanță de 5 ani, costă 1 frt. 50.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai
:: moderate la administrația foii noastre. ::

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOTII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACCOVITS. CARANSEBES.